

Vietrustlaw - Nghị quyết số 08-NQ/TW ngày 02/01/2002 của Bộ Chính trị đã đưa ra những quan điểm mới về vai trò và nhiệm vụ tranh tụng của công tố viên, thẩm phán, luật sư và những người tham gia tố tụng khác...; khi xét xử, các tòa án phải mở rộng cho mọi công dân đều bình đẳng trước pháp luật, thực sự dân chủ, khách quan...; việc phân quyền của tòa án phải căn cứ chủ yếu vào kết quả tranh tụng tại phiên tòa trên cơ sở xem xét đầy đủ, toàn diện các chứng cứ, ý kiến của công tố viên, người bào chữa, bị cáo, nhân chứng, nguyên đơn, bị đơn dân sự và những người có quyền, lợi ích hợp pháp đưa ra những bản án, quyết định đúng pháp luật, có sức thuyết phục và trong thời hạn pháp luật quy định...

Theo quy định tại Điều 56 của Bộ luật Tố tụng hình sự thì người bào chữa bao gồm: Luật sư; bào chữa viên nhân dân; đội viên hợp pháp của người bị tố phạm, bị can, bị cáo. Thông qua thực tiễn xét xử, thì hầu hết việc bào chữa trong các vụ án hình sự đều do các luật sư đảm nhiệm. Vai trò của luật sư trong quá trình tố tụng có một vị trí hết sức quan trọng, với nhiệm vụ sẵn sàng mới biết pháp luật quy định để làm sáng tỏ những tình tiết xác định người bị tố phạm, bị can, bị cáo vô tội hoặc những tình tiết giảm nhẹ trách nhiệm hình sự của bị can, bị cáo. Trong phạm vi bài viết này, chúng tôi chỉ đề cập tới một nội dung đó là hoạt động của luật sư trong các phiên tòa hình sự, mà chủ yếu là đề cập tới một số nội dung về công việc của pháp luật sư nhân phiên tòa đầu tiên, bổ sung để tạo điều kiện thuận lợi cho các cơ quan tiến hành tố tụng và luật sư trong hoạt động tố tụng, nâng cao chất lượng hoạt động tranh tụng của luật sư tại phiên tòa xét xử các vụ án hình sự.

Theo báo cáo của Bộ Tư pháp, tính đến thời điểm hiện nay có nhiều cơ quan đã thành lập 62 Đoàn luật sư thuộc 62 tỉnh, thành phố, với hơn 7.000 luật sư và gần 3.500 người tiếp sự hành nghề luật sư trong 8.231 tổ chức hành nghề luật sư. Tuy nhiên, số lượng luật sư và người tiếp sự hiện nay vẫn chưa đáp ứng nhu cầu khi dịch vụ pháp lý ngày càng tăng trong các lĩnh vực của đời sống, nhất là việc tham gia trợ giúp và bào chữa cho các bị can, bị cáo và các đương sự trong các vụ, việc nói chung và các vụ án hình sự nói riêng. Trên thực tế, hiện nay có khoảng 20% các vụ án hình sự trong cơ quan có luật sư tham gia, trừ các vụ án hình sự bắt buộc các cơ quan tiến hành tố tụng phải chỉ định người bào chữa cho bị can, bị cáo (luật sư chỉ định). Như vậy, hầu hết các vụ án chưa có sự tham gia của luật sư.

